

Sosiaali- ja terveysministeriö
Valtiovarainministeriö

kirjaamo@stm.fi

Viite: Lausuntopyyntö STM059:00/2018

LAUSUNTO ELÄKEJÄRJESTELMIEN ERILLISYYTTÄ SELVITTÄNEEN TYÖRYHMÄN RAPORTISTA

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat pyytäneet jakelussa mainittuja tahoja antamaan lausuntonsa eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittävän työryhmän raportista.

Eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittänyt työryhmä esittää kunnallisen ja yksityisen eläkejärjestelmän yhdistämistä. Yhdistämisen jälkeen kuntatyöntekijät vakuutettaisiin julkisten alojen eläkelain sijasta työntekijän eläkelain TyEL mukaisesti. Työryhmän ehdotuksen mukaan Kevasta tulisi TyEL-laitos, joka panisi täytäntöön työntekijän eläkelakia. Kuntatyöntekijöiden TyEL:ä vastaava osa karttuneista ja maksussa olevista eläkkeistä siirrettäisiin TyEL-järjestelmään. Työntekijän eläkelain tason ylittävä osa eläketurvasta jätettäisiin julkiseen eläkelaitokseen JuEL Kevaan. Jaolla ei olisi vaikutusta eläke-etuuksiin, eläketurvan tasoon tai ansaittuihin eläkeoikeuksiin.

Espoon kaupunki suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti esitettyyn eläkejärjestelmien yhdistämiseen.

Järjestely tarkoittaa toteutuessaan erittäin merkittävää eläkevarallisuuden siirtoa kunnallisesta eläkejärjestelmästä yksityiseen eläkejärjestelmään. Uudistuksen valmisteluun ja toteuttamiseen on varattava riittävästi aikaa.

Kuntien kattamattomat eläkevastuut ovat nykyisin noin 65-70 miljardia euroa. Kuntien toimintaympäristössä on jo 1990-luvulta saakka tapahtunut paljon ulkoistuksia. Mikäli jatkossa palkkasumma tämän johdosta laskee, johtaisi tämä eläkemaksujen korotuksiin.

Mikäli eläkejärjestelmät yhdistetään, kattamattomat eläkevastuut menevät pääosin osaksi TyEL-järjestelmän yhteisvastuuta.

Yhdistymisen jälkeen yhdistettyyn eläkejärjestelmään kohdistuvat riskit kannetaan yhdessä nykyisten yksityisen sektorin ja kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittajien kesken.

Kunta-alan kannalta on tärkeää, että kuntasektorin eläkemaksut kyetään pitkähkön siirtymäajan jälkeen saamaan yksityisen sektorin tasolle, jolloin työn hinta yhtenäistyy. Yhdistämisen jälkeen eläkejärjestelmillä ei enää olisi vaikutusta kunnallisten palvelujen tuottamistapaan eikä rakennemuutosten yhteydessä tarvitsisi tehdä etuuksiin liittyviä erityisjärjestelyjä

Muutos mahdollistaa kunnille eläkevakuutusyhtiöiden kilpailuttamisen, joka todennäköisesti tehostaisi eläkevakuutusyhtiöiden toimintaa.

Eläkejärjestelmien yhdistämiseen liittyy riskejä erityisesti yhdistämiseen liittyvän neutralointisumman osalta. Koska raportin laskelmat ovat suuntaa antavia arvioita, eikä kaikkia tekijöitä ole voitu ottaa huomioon, on jatkovalmistelun aikana varmistettava, että yhdistämisen vaikutus kuntien pitkäaikaisiin eläkekustannuksiin on neutraali. Työryhmän raportissa esitettyihin alustaviin summiin ei voida edellä mainitusta syystä ottaa vielä kantaa,

eikä siihen onko ylimääräiseen maksuun tarvetta tai kattaako jo kunnalliseen eläkejärjestelmään kerätyt varat vaadittavan neutralointisumman.

Espoon kaupunki korostaa, että valmistelun aikana tulee varmistaa, että neutraalius toteutuu ja siirtosumma vastaa nykyarvoltaan kustannusta, joka kunnille olisi kohdistunut ilman tätä muutosta pitkällä aikavälillä. Koska jatkovalmistelussa ratkaistaan useita keskeisiä asioita, tulee valmisteluun ottaa mukaan kaikki keskeiset toimijat, myös suurten kuntien edustajat. Jatkovalmistelun ja tarkempien laskelmien jälkeen tulee kunnille antaa mahdollisuus lausua järjestelystä uudestaan.

ESPOON KAUPUNKI

Ari Konttas
rahoitusjohtaja

Pia Ojavuo
taloussuunnittelujohtaja